

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

نهادهای مرتبط با ساخت و سازهای شهری (بخش آخر)

مراکز تحقیقات کاربردی

مراکزی نظیر «مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی» و «پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله» می‌توانند با بررسی نواقص و آسیب‌پذیری ساختمان‌های موجود و تهیه دستورالعمل‌های فنی برای برطرف کردن آن، دانش مهندسی زلزله و طرز ساخت ساختمان‌های مقاوم در برابر زلزله را در سطح همگانی توسعه دهند و مطالب درسی لازم را برای آموزش کارگران، بناها، مهندسان و دست‌اندرکاران ساختمان تهیه کنند.

سازمان‌های اعتباری و تأمین وام

با استفاده از اهرم پولی می‌توان ساختمان‌هایی با کیفیت و مرغوبیت مناسب و با نظارت قابل قبول احداث نمود و اعطای وام و تسهیلات اعتباری به پروژه‌های ساختمانی را می‌توان به مقررات ملی ساختمان و دیگر آیین‌نامه‌ها و استفاده از خدمات مهندسی در مراحل طراحی، اجرا، نظارت کاربرد مصالح استاندارد منضم کرد.

سازمان‌های بیمه

با اهرم بیمه و نرخ بیمه می‌توان تا حدودی کیفیت ساختمان‌ها را بهبود بخشید. اگر ساختمان‌ها در برابر زلزله بیمه شوند، باید حق بیمه ساختمان‌های مقاوم کمتر و حق بیمه ساختمان‌های پرخطر بیشتر باشد. نظام بیمه کیفیت ساختمان نوساز می‌تواند به عنوان پشتوانه مؤثری برای ایفای تعهدات سازنده ساختمان به کار گرفته شود. این بیمه طی دهه‌های گذشته در برخی کشورها ترویج و در فرانسه، آمریکا و استرالیا به درجات مختلف اجباری شده است. این بیمه علاوه بر ایجاد پوشش حمایتی برای شهروندان خریدار ساختمان نوساز، به میزان زیادی از مسئولیت شهرداری‌ها و دستگاه‌های دولتی دیگر در کنترل جنبه‌های کیفی ساختمان می‌کاهد.

صاحب‌کاران، کارفرمایان و سرمایه‌گذاران اصلی

ساختمان با پول و تصمیم این گروه احداث می‌شود. آگاهی این گروه نسبت به مسائل کنترل ساختمان و جلب علاقه و اعتقادشان به رعایت اصول فنی و شهرسازی، تأثیر زیادی در کنترل ساختمان دارد.

مهندسان طراح

این گروه، مسئولیت تهیه نقشه‌های معماری، سازه، تأسیسات و... را به عهده دارند. مطابق مبحث دوم مقررات ملی ساختمان، شهرداری‌ها یا سایر مراجع صدور پروانه موظفند نام و مشخصات طراحان واجد شرایط را که توسط صاحب‌کاران معرفی شده‌اند، در پروانه‌های مربوط قید نموده و تنها نقشه‌هایی را بپذیرند که حسب مورد توسط مسئول دفتر مهندسی طراحی به اتفاق طراح حقیقی آن یا طراح حقوقی به اتفاق طراح حقیقی آن طرح در حدود صلاحیت و ظرفیت مربوط امضا و مهر شده و مشخصات فنی کار و نقشه‌های اجرایی آن براساس شرح خدمات مهندسان رشته‌های ساختمان انجام پذیرفته و مورد تأیید سازمان استان قرار گرفته باشد.

پیمانکاران و سازندگان

اجرای ساختمان به عهده پیمانکاران و سازندگان است که قسمتی را خودشان می‌سازند و قسمت‌هایی را نیز به پیمانکاران جزء محول می‌کنند. گاهی سازنده خود صاحب کار است و در اغلب موارد پیمانکار، مسئول اجرا می‌باشد.

مهندس مجری

اغلب از سوی صاحب کار تعیین می‌شود و مسئول فنی انجام کار است. او به نمایندگی از طرف صاحب کار مسئولیت کنترل هزینه پرداخت شده به فروشندگان مصالح، پیمانکاران و... را نیز برعهده دارد. مطابق مبحث دوم از مقررات ملی ساختمان مجری ساختمان مسئولیت صحت انجام کلیه عملیات اجرایی ساختمان را برعهده دارد و کلیه عملیات اجرایی ساختمان باید توسط اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی اجرای ساختمان به عنوان مجری، طبق دستورالعمل ابلاغی از طرف وزارت مسکن و شهرسازی انجام شود و مالکان برای انجام امور ساختمانی خود مکلف‌اند از این‌گونه مجریان استفاده نمایند. همچنین مطابق ماده ۱۱ از آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب بهمن ۱۳۷۵) پروانه اشتغال به کار مهندسی در چهار درجه (پایه سه، پایه دو، پایه یک و ارشد) صادر می‌شود.

سازمان‌های مهندسی در استان‌ها به برحسب امکانات فنی موجود، ضرورت حضور مهندسان مجری در هر گروه از ساختمان‌ها را (مطابق مترائ بنا و یا تعداد طبقات) اعلام می‌کنند.

مهندس ناظر

مطابق مبحث دوم از مقررات ملی ساختمان ناظر شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار در یکی از رشته‌های موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است که بر اجرای صحیح عملیات ساختمانی در حیطه صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال خود نظارت می‌نماید. ناظر به هنگام صدور پروانه ساختمان، توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان انتخاب شده و به مالک و مراجع صدور پروانه ساختمان معرفی می‌گردد. در اغلب موارد مهندس ناظر مستقیماً از طرف صاحب کار به شهرداری معرفی می‌شود و گاهی وظایف مهندس مجری هم به او واگذار می‌شود. در پروژه‌های مهم، مهندس ناظر باید مورد تأیید مهندسان طراح باشد. مهندس ناظر اکنون اختیار اساسی در طرح ندارد و اغلب فقط طی چند مرحله (به صورت مقطعی) مسئول بررسی ساختمان‌ها و کنترل وضعیت آنهاست.

رسانه‌های گروهی

رادیو، تلویزیون، مطبوعات و دیگر رسانه‌ها می‌توانند با تهیه برنامه‌ها و گزارش‌های مستند، و ارائه مقالات، اهمیت کنترل و نظارت و کاربرد روش‌ها و استانداردها، رعایت مقررات ملی و آیین‌نامه‌های ساختمانی و غیره را به کارفرمایان و بهره‌برداران نشان دهند.